

L'APUNT

La guerra i la pau de Josep de Moner

David Castillo

d'un nou període electoral. "[Solans] ha deixat de tenir cap mena d'autoritat per representar-nos", adverteixen. La setmana que ve es posaran en mans d'un advocat especialitzat en fundacions per trobar el desllorigador legal que resolgui la situació.

Solans té una altra visió de les coses. La raó principal per la qual l'acadèmia no es pot permetre una conservadora a jornada completa és, diu, la seva economia precària, conseqüència de l'aprimament de les subvencions, pràcticament la seva única font d'ingressos. "La meua responsabilitat és evitar que la institució entri en fallida", emfasitza. El president matisa que la tècnica havia treballat sempre a

El president Solans va perdre una votació que el volia forçar a plegar, però ell s'hi nega

mitja jornada i que fa uns anys la hi van ampliar per atendre "uns problemes personals seus". Solans no té previst abandonar la presidència mentre no hagi acabat de "posar ordre" a les finances de l'acadèmia. "La meua obligació és garantir la seva supervivència", rebla.

Solans veu la polèmica com una "guerra" entre dos bàndols d'acadèmics que es van crear quan ell va aspirar a la reelecció, la tardor de l'any passat. Havia rellevat el també arquitecte Jordi Bonet i, després d'un primer mandat de quatre anys, volia comandar una segona etapa. Aquest cop, però, es va presentar una candidatura alternativa liderada per Fontbona que agrupava un grup d'acadèmics descontents amb la seva "nefasta gestió" i el seu tarannà "personalista". Solans i Fontbona van empatar i, en una segona votació, el primer va guanyar per dues paperetes. ■

Des de fa uns dies estic enganxat a una novel·la titulada *Maria, guerra i pau*, de Josep de Moner, que ha publicat Gregal. És una història de postguerra, narrada per una veu femenina en primera persona, que parla amb el lector com si li hagués escrit una carta. La nostàlgia del món del camp està descrita amb unes recreacions amb els termes del Pallars, que evocuen el

paisatge i els costums. Potser no és original, però la bellesa del llenguatge i la nitidesa amb què exposa les petites anècdotes quotidianes demostren la perícia d'un narrador novell, bregat, però, en el camp del teatre i el periodisme. Només per les receptes ja entren ganas d'abandonar la ciutat i endinsar-se en el món de la Maria, no sé si perdut definitivament. ■

Susanna Portell, comissària de la mostra juntament amb Glòria Bosch i Artur Tanikowski, explica les característiques d'una de les obres ■ QUIM PUIG

El Museu d'Art de Girona inaugura avui una mostra sobre l'impacte català de la pintora polonesa Mela Muter i el seu cercle d'artistes

Catalunya polonesa

Jaume Vidal
GIRONA

"El 1914 causava sensació a Girona. No era imatge freqüent veure una dona per la ciutat tota sola carregant uns cavallets, i de nit, de xerrada a tertúlies que només freqüentaven els homes", explica Carme Clusellas, la directora del Museu d'Art de Girona. De qui parla és de la pintora polonesa Mela Muter (Varsòvia, 1876-París, 1967), que forma part dels autors que integren la mostra que avui s'inaugura: *Mela Muter i els artistes polonesos a Catalunya*.

La vinculació d'aquesta autora a Catalunya comença quan l'any 1911 la seva obra va viatjar a Barcelona per exposar-se en una mostra col·lectiva a les Galeries Dalmau amb altres artistes polonesos. L'èxit de l'exposició va fer que repetissin fórmula

l'any següent, però en aquesta ocasió Mela Muter va acompanyar les obres. "El seu glamur va fascinar la societat barcelonina, que la va incorporar als seus cercles. Ella mateixa va explicar que tothom se la mirava quan passejava pel passeig de Gràcia", explica Susanna Portell, comissària, juntament amb Glòria Bosch,

Als carrers de Girona i Barcelona, la miraven pel seu posat de dona moderna

del concepte català de la mostra.

Bosch i Portell van descobrir el personatge quan treballaven en una mostra d'autors internacionals que havien pintat a Tossa des de l'any 1916 fins a la Guerra Civil. "La descoberta de Muter ens va portar a Varsòvia el 2006." D'aquelles primeres indagacions va sortir aquesta mostra. A Polònia es van posar en contacte amb els col·leccionistes Boleslaw i Lina Nawrocki, que han cedit obres per a la mostra, i amb el crític d'art Artur Tanikowski, que és qui ha aportat la visió polonesa a l'exposició.

Mela Muter va causar impacte a Catalunya. A banda del seu talent artístic i personalitat, va captivar la seva sensibilitat social. Ella i el seu cercle d'artistes polonesos amb els quals es relacionava es trobaven a París. Ella tenia

nacionalitat francesa, però sovint se la presentava com "la russa", la qual cosa la molestava. Ella, en aquells temps de ball de fronteres, sempre s'afirmava com a polonesa. Aquest tarannà d'afirmació nacional va entrar bé en l'univers artístic dels noucentistes, corrent amb moltes connexions amb la pintura dels artistes polonesos.

L'intercanvi d'influències va ser, segons el comissari Tanikowski, "en les dues direccions", i es podria dir que l'eix d'aquesta relació es trobava a París, aleshores freqüentat per molts artistes catalans, i residència de la majoria dels artistes exposats. Segons la directora del museu: "No és una exposició antològica." Per Clusellas, cal que altres museus recullin el testimoni per donar a conèixer amb més profunditat

l'obra d'aquesta artista que després de la Segona Guerra Mundial va ser ignorada. "Que Girona hagi fet aquest primer pas era gairebé obligatori perquè la ciutat va ser un punt d'inflexió en la seva carrera." A més de les obres de Muter, l'exposició es completa amb obres representatives dels artistes polonesos d'avantguarda amb qui es va vincular, com Olga Bozanska, Eugene Zak, Elie Nadelman o Léopold Gottlieb, entre d'altres. La mostra es podrà veure fins al 23 d'abril del 2019 i es complementarà amb l'exposició *Les llibertats perdudes*, que es veurà a Les Bernardes a Salt a partir del 14 de desembre i mostrarà la vessant més literària a partir de correspondència que l'artista va mantenir amb l'historiador i polític Raymond LeFebvre i el poeta Rilke. ■